

سازمان تأمین اجتماعی

SOCIAL SECURITY ORGANIZATION

پاسخ کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های بیمه‌ای خوانندگان

چگونگی بیمه نویسندگان و پدید آورندگان قلم

گزارش

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرافتی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کارگری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتیه‌نو با راهاندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف به راهکاری درست و دقیق دست یابند.

پدرم با اخذ کارت مهارت فنی درجه یک شغل سنگ‌کار و کاشیکار از سازمان فنی و حرفه‌ای، بیمه شده کارگر ساختمانی است. او از مدتی قبل در یک کارگاه در حال احداث ساختمان مشغول به کار است. هفته گذشته که عازم محل کار بود، در نزدیکی کارگاه فوق‌الذکر با یک موتورسیکلت تصادف کرد و به بیمارستان منتقل شد. از کارفرمای کارگاه درخواست شد که این موضوع را به سازمان تأمین اجتماعی منعکس کند؛ اما کارفرما اظهار می‌دارد چون حادثه در محیط داخلی کارگاه ساختمانی اتفاق نیفتاده و حادثه ناشی از کار نیست، لذا نباید گزارش حادثه به تأمین اجتماعی اعلام شود. آیا این ادعای کارفرما مطابق با قانون و مقررات است؟

خیر، طبق بخشنامه‌ای که اخیراً توسط سازمان تأمین اجتماعی صادر شد، اگر کارگر ساختمانی هنگام خارج شدن از منزل به محل کارگاه ساختمانی و بالعکس دچار حادثه شود، طبق ماده (۶۰) قانون تأمین اجتماعی همانند بیمه‌شدگان اجباری، بررسی حادثه به وقوع پیوسته طبق ضوابط مربوطه امکان پذیر است و کارفرما مکلف است ظرف ۷۲ ساعت وقوع حادثه را به شعبه مربوطه تأمین اجتماعی گزارش دهد.

مدیرعامل یک شرکت تحقیقاتی و پژوهشی یک شخصیت حقوقی هستیم. اخیراً این شرکت در ارتباط با یک پروژه تحقیقاتی قراردادی با یکی از زیرمجموعه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری منعقد کرده و موضوع قرارداد نیز به اتمام رسیده؛ اما واگذارنده کار در اجرای ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی پرداخت مقداری از مبلغ قرارداد را موقوف به ارائه مفاصحاسب سازمان تأمین اجتماعی کرده است. با توجه به اینکه شرکت دارای چندین پرسنل است و حق بیمه آنها را نیز به طور مرتب پرداخت می‌کند و نسبت به وصول بقیه مطالبات خود را کارفرما نیز تجویز دارد، آیا این نوع قراردادها نیز مشمول ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی هستند؟

اجرای ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی از طرف واگذارنده کار قانونی است. ضمناً لازم به یادآوری است قراردادها، تحقیقاتی و پژوهشی که با دانشگاه‌ها یا مراکز علمی و پژوهشی اعم از دولتی یا غیردولتی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا شورایی علمی حوزه‌های علمیه به عنوان مجری و پیمانکار منعقد می‌شود، اصولاً در این نوع قراردادها اگر پیمانکار با شخصیت حقوقی دارای دفاتر قانونی طبق ضوابط مربوطه باشد، حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد بر اساس لیست‌های ارسالی کارفرما و بازرسی از دفاتر قانونی وصول، سپس مفاصحاسب قرارداد بدون اعمال ضرایب مربوطه صادر می‌شود، اما در صورتی که پیمانکار ارسالی لیست و پرداخت حق بیمه کارکنان خود را پرداخت و طبق پرونده مطالباتی فاقد بدهی قطعی باشد، سازمان تأمین اجتماعی به منظور مساعدت بیشتر با پیمانکار، پیش از انجام

بازرسی از دفاتر قانونی با اخذ تعهدنامه کتبی بازرسی از دفاتر (که به امضای مدیرعامل یا صاحبان امضای شرکت پیمانکاری رسیده) مبنی بر بازرسی از دفاتر قانونی شرکت در دوره اجرای قرارداد، نسبت به صدور مفاصحاسب قرارداد مربوطه اقدام می‌کند. از طرفی، اگر پیمانکار در اخذ مفاصحاسب تعجیل داشته باشد (مانند شرکت شما)، در صورتی که طبق پرونده مطالباتی کارگاهی و دفتر مرکزی دارای بدهی قطعی بوده و توانایی پرداخت این بدهی را به صورت یکجا نداشته و نسبت به پرداخت بدهی قطعی در دوره اجرای قرارداد، اقدام و مابقی بدهی را تقسیط کند، با تکمیل فرم تعهدنامه بازرسی از دفاتر قانونی شرکت، بازم بدون اعمال ضریب مفاصحاسب قرارداد مربوطه توسط سازمان تأمین اجتماعی صادر می‌شود.

راننده خود مالک تاکسیرانی هستیم و طبق قانون بیمه رانندگان، بیمه شده تأمین اجتماعی بوده و حق بیمه‌های ماهیانه را به طور مرتب پرداخت می‌کنم. اخیراً قراردادی با شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منعقد کردم و خود به تنهایی این قرارداد را انجام داده‌ام. بعد از اتمام قرارداد، واگذارنده کار (کارفرما) در اجرای ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی پرداخت مقداری از مبلغ قرارداد را موقوف به ارائه مفاصحاسب تأمین اجتماعی کرد. آیا من حق بیمه خودم را به طور مرتب پرداخت کرده‌ام، باید بابت قرارداد منعقد نیز حق بیمه جداگانه پرداخت کنم؟

در قراردادهای منعقد بین شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی با رانندگان «خودمالک» که صرفاً شخص راننده بدون استفاده از نفر دیگری، مجری پیمان بوده و این موضوع نیز مورد تأیید کارفرما و احراز سازمان تأمین اجتماعی قرار گیرد و راننده بر اساس «قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافری درون شهری و برون شهری» نسبت به پرداخت حق بیمه ماهیانه خود اقدام کرده باشد، این نوع قرارداد مشمول ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی نبوده و مفاصحاسب قرارداد توسط تأمین اجتماعی صادر می‌شود. البته لازم به یادآوری است اگر راننده حق بیمه ماهیانه خود را مرتب پرداخت کرده اما موضوع قرارداد را به تنهایی انجام ندهد و از وجود نفر دیگری هم استفاده کرده باشد، در این صورت حق بیمه قرارداد به میزان چهار درصد ناخالص کارکرد به علاوه بیمه بیکاری متعلقه (۳۶/۷ حق بیمه) محاسبه و شعبه تأمین اجتماعی نیز بعد از وصول حق بیمه، نسبت به صدور مفاصحاسب اقدام می‌کند.

۴۵ سال سن دارم. چند سال است که مشغول نوشتن کتاب‌های مخصوص کودکان هستیم. آیا نویسندگان هم می‌توانند خود را بیمه تأمین اجتماعی کنند؟

با توجه به اینکه نویسندگی یک نوع حرفه آزاد است، اگر سن نویسنده کتاب کمتر از ۵۰ سال باشد (مانند شما) می‌تواند طبق ضوابط و مقررات مربوط به بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، با نرخ‌های انتخابی ۱۲ درصد یا ۱۴ درصد و یا ۱۸ درصد از بیمه تأمین اجتماعی

بهرمند شود (در صورت داشتن سن بیش از ۵۰ سال لازم است معادل سن اضافی سابقه پرداخت حق بیمه قبلی داشته باشد). در این بین نکته مهم این است که اگر نویسنده کتاب از طرف «صندوق اعتباری حمایت از هنرمندان و نویسندگان و روزنامه‌نگاران» وابسته به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای بیمه شدن به سازمان تأمین اجتماعی معرفی شود، در این صورت از کمک ویژه دولت و از طریق وزارتخانه مذکور به میزان ۱۰ درصد حق بیمه بر مبنای حداقل دستمزد روزانه کارگر عادی در سال مربوطه بهره‌مند خواهد شد، اما اگر تمایل داشته باشد از زمان تأمین اجتماعی نیز استفاده کند، این تخفیف شامل حق سرانه درمان نخواهد بود. لازم به یادآوری است غیر از حرفه نویسندگی، مشاغل دیگری نیز شامل هنرمندان سینمایی، موسیقی، تئاتر و هنرهای تجسمی از قبیل نقاشی، طراحی، گرافیک، خوشنویسی، نگارگری، مجسمه‌سازی، تذهیب، همچنین نویسندگان مطبوعات، خبرنگاران، عکاسان حرفه‌ای، مؤلفان، مترجمان، مورخان و شاعران با معرفی «صندوق اعتباری حمایت از هنرمندان و نویسندگان و روزنامه‌نگاران» از تخفیف بالایی برخوردارند.

مهندس راه و ساختمان هستم. در رابطه با صدور خدمات فنی و مهندسی، قرار است جهت اشتغال به خارج از کشور اعزام شوم. آیا سازمان تأمین اجتماعی برای این قبیل افرادی اعزامی به خارج از کشور پوشش بیمه‌ای مناسب در نظر گرفته است؟

بله. در ارتباط با قراردادهای صدور خدمات فنی و مهندسی جهت ارائه خدمات طراحی، مدیریت، تدارک یا طراحی و ساخت توسط پیمانکاران ایرانی به متقاضیان خارج از کشور منعقد می‌شود. اگر افرادی برای اشتغال در این پیمانکاری‌ها به خارج از کشور اعزام شوند، پیمانکار که در داخل ایران دفتر مرکزی دارد، موظف است نسبت به ارسال لیست و پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در قرارداد خارج از کشور را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کند و شعبه تأمین اجتماعی مربوطه نیز با کد کارگاهی تخصیص یافته متصل به شماره پرونده دفتر مرکزی و اخذ گواهینامه شغلی صادره توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و احکام مأموریت و گواهی‌های خروج از کشور کارکنان اعزامی نسبت به دریافت لیست و حق بیمه‌های مربوطه اقدام می‌کند، اما در صورتی که اشخاص حقوقی در خارج از مرزهای جمهوری اسلامی ایران نسبت به ثبت شرکت اقدام کرده و از نیروی کار ایرانی جهت انجام فعالیت در خارج از کشور بهره می‌گیرند، می‌توانند کارگران ایرانی خود را جهت برخورداری از پوشش بیمه‌ای تأمین اجتماعی در قالب قانون بیمه ایرانیان خارج از کشور به شعب تأمین اجتماعی معرفی کنند. یادآوری می‌شود در شماره ۳۳۶ نشریه در سوال شرایط بیمه ایرانیان خارج از کشور پاسخ لازم در این زمینه داده شده است.

من قبلاً ساکن یکی از روستاهای اطراف کرج بودم و ۱۰ سال سابقه بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر دارم. هم‌اکنون چند سال است در شهر کرج سکونت دارم و بیمه شده اجباری تأمین اجتماعی هستم. آیا می‌توانم سابقه قبلی بیمه روستاییان خود را به

تأمین اجتماعی انتقال دهم؟
بله. طبق بخشنامه‌ای که در اواخر سال ۱۳۹۹ صادر شد، در اجرای قانون نقل و انتقال حق بیمه یا بازنشستگی مصوب ۱۳۶۵/۳/۲۷ اخذ درخواست انتقال کسور بازنشستگی و انجام تشریفات مقرر برای متقاضیان مربوطه از صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر به سازمان تأمین اجتماعی و پرداخت مابه‌التفاوت حق بیمه مربوطه، همانند بیمه‌شدگان سایر صندوق‌های بازنشستگی بلامانع است. متقابلاً انتقال حق بیمه از صندوق تأمین اجتماعی به صندوق یاد شده نیز در هر مقطع زمانی (صرف‌نظر از اینکه متقاضی در زمان درخواست شرایط بهره‌مندی از مزایای بلندمدت نزد صندوق فوق‌الذکر را دارا باشد یا نباشد) امکان پذیر است.

قرار است یک باشگاه ورزشی فوتبال راه‌اندازی و از یک بازیکن خارجی نیز استفاده کنیم. نظر به وقوع حوادث احتمالی برای بازیکن‌ها در حین بازرسی، آیا باشگاه می‌تواند بازیکن خارجی خود را تحت پوشش

بیمه سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد؟
اولاً به استناد مواد (۱۲۰ تا ۱۲۹) قانون کار، اتباع خارجی جهت اشتغال در ایران، لازم است از مراجع مربوطه مجوز اشتغال دریافت کنند، اما در خصوص بیمه ورزشکاران خارجی سه حالت وجود دارد: ۱- ورزشکاران خارجی که در باشگاه‌های ورزشی ایران در مشاغل، سرمربی، کمک‌مربی، ورزشکار و بازیکن فعالیت می‌کنند اگر در کشور خود بیمه پرداز نباشند، در ایران مشمول بیمه اجباری سازمان تأمین اجتماعی خواهند بود و کارفرما (باشگاه مربوطه) موظف است (مواد ۲۸۰، ۳۶ و ۳۹) قانون تأمین اجتماعی با نرخ ۲۷ درصد (بدون سه درصد بیمه بیکاری) ماهیانه و در مهلت مقرر قانونی ارسال و پرداخت کنند. خدمات سازمان تأمین اجتماعی در این حالت شامل کلیه تعهدات مقرر در ماده (۳) قانون تأمین اجتماعی غیر از بیمه بیکاری است.

۲- استاندارد بند «ب» (ماده ۵) قانون تأمین اجتماعی ورزشکاران خارجی که طبق گواهی دولت متبوع خود در مدت اشتغال در ایران، در کشور خود یا سایر کشورها بیمه باشند، چنانچه کشور آنها عضو مقاله‌نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار باشد، در این صورت باشگاه باید به صورت مستقل از لیست سایر بیمه‌شده، لیست بیمه آنها را صرفاً بر مبنای سه درصد از حقوق و مزایای ماهیانه پرداختی آنان به عنوان حق بیمه حوادث ناشی از کار پرداخت کند. در این حالت تعهدات سازمان تأمین اجتماعی شامل حوادث ناشی از کار و تحت پوشش حمایت‌های درمانی تا بهبودی کامل حادثه‌دیده، غرامت دستمزد، غرامت نقص عضو، از کار افتادگی کلی و جزئی و فوت در اثر حادثه ناشی از کار است.

۳- ورزشکاران اگر در مدت اشتغال در ایران، در کشور خود یا سایر کشورها بیمه پرداز بوده‌اند کشور آنها عضو مقاله‌نامه شماره ۱۹ سازمان بین‌المللی کار نباشد، در این صورت مشمول قانون تأمین اجتماعی نبوده و سازمان تأمین اجتماعی نیز تعهدی در ارائه خدمات بیمه به آنها نخواهد داشت.

احمد فاضلی
کارشناس سازمان
تأمین اجتماعی

atiyeonline.ir

با توجه

به اینکه

نویسندگی

یک نوع حرفه

آزاد است، اگر

سن نویسنده

کتاب کمتر

از ۵۰ سال

باشد می‌تواند

طبق ضوابط

و مقررات

مربوط به بیمه

صاحبان حرف

و مشاغل آزاد،

با نرخ‌های

انتخابی

۱۲ درصد یا

۱۴ درصد و

یا ۱۸ درصد

از بیمه

تأمین اجتماعی

بهره‌مند شود

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی